

Sygn. akt IV KK 508/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)

SSN Paweł Kołodziejcki

w sprawie **R. W.**,

skazanego z art. 244 k.k. w zb. z art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2023 r. w Izbie Karnej,

na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.),

kasacji wniesionej na korzyść skazanego przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 19 lipca 2022 r., sygn. akt VIII Ka 381/22

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 9 lutego 2022 r., sygn. akt III K 1050/21

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Prokuratura Rejonowa Białystok-Południe w Białymstoku nadzorowała śledztwo o sygn. akt PR Ds [...] prowadzone przeciwko R. W. podejrzanemu o przestępstwo z art. 244 k.k. w zb. z art. 190a § 1 k.k.

W dniu 24 maja 2021 r. wydano postanowienie o zamknięciu śledztwa, a następnie sporządzono akt oskarżenia przeciwko R. W., skierowany do Sądu Rejonowego w Białymstoku.

Sąd Rejonowy w Białymstoku, Wydział III Karny, w sprawie o sygn. akt III K 1050/21 w dniu 9 lutego 2022 r. wydał wyrok skazujący R. W. za zarzucane mu aktem oskarżenia przestępstwo z art. 244 k.k. w zb. z art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Ponadto, Sąd ten na podstawie art. 41a § 1 i 4 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci 2 lat zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną J. Ć. i zakazu zbliżania się do pokrzywdzonej na odległość 10 metrów, a także rozstrzygnął w przedmiocie kosztów sądowych.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego, Sąd Okręgowy w Białymstoku – orzekając w składzie jednoosobowym – wyrokiem z dnia 19 lipca 2022 r., sygn. akt VIII Ka 381/22, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Od powyższego wyroku kasację na korzyść skazanego wniósł prokurator. Zarzucając rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 29 § 1 k.p.k. w zw. z art. 449 § 2 k.p.k. polegające na rozpoznaniu apelacji obrońcy od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 9 lutego 2022 r., sygn. akt III K 1050/21, w składzie jednego sędziego, podczas gdy postępowanie przygotowawcze przeciwko oskarżonemu zakończono w formie śledztwa, a przypisane mu przestępstwo zagrożone jest karą pozbawienia wolności, której górna granica przekracza 5 lat, co obligowało sąd odwoławczy do orzekania w składzie trzech sędziów i co stanowi o bezwzględnej przyczynie odwoławczej wskazanej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniesiona na korzyść skazanego kasacja prokuratora jest oczywiście zasadna, w związku z czym mogła być w całości uwzględniona na posiedzeniu w oparciu o przepis art. 535 § 5 k.p.k.

Rację ma skarżący, że w postępowaniu odwoławczym zaistniało uchybienie z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., w postaci nienależytej obsady sądu. Zgodnie bowiem z art. 29 § 1 k.p.k., na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie trzech sędziów, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Wyjątek od tej ogólnej zasady przewiduje przepis art. 449 § 2 k.p.k., który określa skład sądu odwoławczego w sytuacji, gdy postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia. Składem podstawowym sądu odwoławczego jest wówczas skład jednego sędziego. W brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie nowelizacji z 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1694), art. 449 § 2 k.p.k. stanowił, że jeśli postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia, sąd odwoławczy orzeka na rozprawie jednoosobowo, chyba że prezes sądu lub sąd postanowi inaczej. Dla ustalenia składu sądu na rozprawie apelacyjnej znaczenie ma więc to, w jakiej formie postępowanie przygotowawcze zostało zakończone, a nie w jakiej było prowadzone.

Jak wynika z akt przedmiotowej sprawy, postępowanie przygotowawcze w niniejszej sprawie zostało zakończone w formie śledztwa, o czym świadczy postanowienie prokuratora Prokuratura Rejonowa Białystok-Południe w Białymstoku z dnia 24 maja 2021 r. W tym stanie rzeczy, apelacja obrońcy oskarżonego R. W. – zgodnie z ogólną zasadą ustalania składu sądu odwoławczego wyrażoną w art. 29 § 1 k.p.k. – powinna zostać rozpoznana przez Sąd Okręgowy w Białymstoku w składzie trzech sędziów, podczas gdy zaskarżony kasacją wyrok wydany został przez sąd odwoławczy w składzie jednoosobowym.

Zauważyć również należy, że z uwagi na ustawowe zagrożenie przewidziane za czyn przypisany oskarżonemu, tj. zagrożenie karą pozbawienia wolności do lat 8, skład sądu odwoławczego nie mógł być też określony przepisem art. 14fa ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 z późn. zm.), zgodnie z którym, w okresie obowiązywania stanu zagrożenia

epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w okresie roku po ich odwołaniu w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego o przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat, na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie jednego sędziego, jeżeli w pierwszej instancji sąd orzekał w takim samym składzie.

Uchybienie proceduralne polegające na rozpoznaniu apelacji obrońcy przez sąd odwoławczy w składzie jednoosobowym, zamiast w składzie trzech sędziów, skutkuje zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej wymienionej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taki pogląd prezentowany jest konsekwentnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in.: wyrok SN: z dnia 20 lutego 2019 r., III KK 624/17, OSNK 2019, z. 7, poz. 33; z dnia 14 marca 2019 r., V KK 64/19; z dnia 12 kwietnia 2018 r., III KK 136/18; z dnia 30 grudnia 2020 r., I KK 136/20).

W związku z powyższym, Sąd Najwyższy uwzględniając zarzut kasacji, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.